

วิธีทำ เน้นการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีทำ เน้นการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การส่งแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและครู เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 1.
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และครู เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 1.

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูมีความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ ในด้านคตินิยม (Conceptual Skill) ของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แตกต่างกัน
2. ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูมีความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แตกต่างกัน
3. ศึกษานิเทศก์อำเภอและครู มีความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ในด้านเทคนิค (Technical Skill) ของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แตกต่างกัน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์อำเภอและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 1. ในปีการศึกษา 2525 เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ 26 คน และครู 13,662 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในทุกอำเภอของแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 1. อำเภอละ 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 26 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดนครปฐม ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมือง นครปฐม สามพราน บางเลน นครชัยศรี ดอนตูม และกำแพงแสน รวมเป็นจำนวน 6 คน

จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมือง ปทุมธานี สามโคก ลาดหลุมแก้ว ธัญบุรี ลำลูกกา คลองหลวง และหนองเสือ รวมเป็นจำนวน 7 คน

จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมือง นนทบุรี ปากเกร็ด บางใหญ่ บางบัวทอง บางกรวย และไทรน้อย รวมเป็นจำนวน 6 คน

จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมือง เมืองสมุทรปราการ บางบ่อ บางพลีและพระประแดง รวมเป็นจำนวน 4 คน

จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในแต่ละอำเภอ คือ อำเภอเมือง สมุทรสาคร บ้านแพ้ว และกระทุ่มแบน รวมเป็นจำนวน 3 คน

2. กลุ่มครู ได้แก่กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน คือ $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$ เมื่อระดับความเชื่อมั่นเป็น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 389 คน โดยกระจายไปตามสัดส่วนจำนวนครูแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอ และกำหนดให้ครูโรงเรียนละไม่เกิน 5 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนโดยวิธีจับฉลาก

สรุปแล้ว กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 415 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

เครื่องมือเครื่องใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและครูเกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์

ของศึกษานิเทศก์อำเภอ

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยยึดทักษะในการนิเทศการศึกษา 3 ด้าน ตามทฤษฎีของ โรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Robert L. Katz) คือทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และทักษะด้านคณิตนิยม (Conceptual Skill) โดยอาศัยแนวในการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ วารสาร เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการที่ได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

รูปคำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง จำนวนปีที่ทำงานในตำแหน่ง และวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ คำถามมี 60 ข้อ ซึ่งครอบคลุมทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ทักษะด้านคณิตนิยม (Conceptual Skill) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) .4 ค่าคือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด และตอนท้ายของคำถามแต่ละทักษะ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open ended) และแบบเลือกตอบ (Multiple choice) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเพิ่มเติมโดยเสรี และตอนท้ายของคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรมีทักษะด้านใดมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย โดยมีสัดส่วนของคำถาม ดังแสดงไว้ในตาราง 1.

ตาราง 1 สัดส่วนของคำถามในแบบสอบถาม

ที่	ประเภทของคำถาม	ข้อ	จำนวนข้อ	ร้อยละ
1	ทักษะด้านเทคนิค	1-20	20	33.33
2	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	21-40	20	33.33
3	ทักษะด้านคตินิยม	41-60	20	33.33
	รวม		60	100.00

การกำหนดระดับความคิดเห็นของคำถามแต่ละข้อ แบ่งออกเป็น 4 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด โดยแทนด้วยตัวเลข 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

แต่ละระดับความคิดเห็น มีความหมายดังนี้

มากที่สุด หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์อำเภอควรมีทักษะนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึง เห็นด้วยที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรมีทักษะนั้นมาก

น้อย หมายถึง เห็นด้วยที่ศึกษานิเทศก์อำเภอควรมีทักษะนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์อำเภอควรมีทักษะนั้นน้อยที่สุด

การพัฒนาแบบสอบถาม

การพัฒนาแบบสอบถามกระทำ เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปสำรวจข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ตรวจแก้ไข
3. นำข้อคิดเห็นและ เสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จึงใช้เป็นแบบสอบถาม นำไปสำรวจข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 415 ฉบับ ได้รับคืน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.02 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.58 ดังปรากฏรายละเอียด ตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษานิเทศก์	26	26	100.00	26	100.00
ครู	389	331	85.09	325	83.55
รวม	415	357	86.02	351	84.58

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรม S P S S (Statistical Package for the Social Science) คำนวณค่าร้อยละและไค-สแควร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง สูตรการหาค่าร้อยละ คือ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด}}$$

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และครู เกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ วิเคราะห์โดยการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (X^2) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (13:169)

$$X^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(fo-fe)^2}{fe} \right]$$

- เมื่อ fo = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ
 fe = ความถี่ที่คาดหวังว่าจะเป็นจริง (ตามสมมติฐาน)
 df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย